

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Peredes elavate hooldustöötajate õigused“**(omaalgatuslik arvamus)**

(2016/C 487/02)

Raportöör: **Adam ROGALEWSKI**

Täiskogu otsus	21.1.2016
Õiguslik alus	kodukorra artikli 29 lõige 2 – omaalgatuslik arvamus
Vastutav seksioon	tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse seksioon
Vastuvõtmine seksioonis	9.9.2016
Vastuvõtmine täiskogus	21.9.2016
Täiskogu istungjärk nr	519
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	168/2/6

1. Soovitused

1.1 Euroopas on tarvis alustada arutelu peredes elavate hooldustöötajate tehtava hooldustöö ühtse kutsealase määratluse kehtestamise üle, tunnustades seda koduhooldusena ühe vormina. Peredes elavate hooldustöötajate tehtava hooldustöö määratlus peaks hõlmama nende töötajate (palgatöötajad või füüsilisest isikust ettevõtjad) töökorraldust, kes elavad erakodudes, kus nende peamine töö on eakate ja puuetega inimeste hooldamine. Peredes elavaid hooldustöötajaid tuleks sõltumata nende staatusest palgatöötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana käsitada pikaajalise hoolduse süsteemi osana. Ühtse kutsealase määratluse kehtestamise eesmärk on tunnustada peredes elavate hooldustöötajate olemasolu Euroopa tööturul ning parandada nende poolt pakutava pikaajalise hoolduse teenuste kvaliteeti.

1.2 Poliitikakujundamiseks teabe pakkumiseks peaks Eurostat koguma piisavaid andmeid peredes elavate hooldustöötajate kohta.

1.3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub Euroopa Komisjoni üles uurima selliste töötajate olukorda, sh nende arvu, kodakondsust, rändestaatust, piiriülest liikuvust, tõhusat kaasatust töö- ja sotsiaalkaitsesüsteemidesse, töö- ja sotsiaalingimusi ning kvalifikatsioone, samuti nende tegelikku ja võimalikku panust Euroopa majandusse.

1.4 Komitee rõhutab, et peredes elavaid hooldustöötajaid tuleks kohelda sarnaselt teiste hooldusvaldkonna töötajatega. See tähendab, et nad tuleks hõlmata sarnase kaitse alla: piirangud tööajale (sh valvesolek) ja kaitse näilise tegutsemise vastu füüsilisest isikust ettevõtjana. Peredes elavaid palgatöötaja staatuses hooldustöötajaid ei tohi välja jätta ELi ja liikmesriikide asjaomaste tööhõivealaste eeskirjade kohaldamisalast, sh õiglase tasu, tervisekaitse ja ohutus, sotsiaalkindlustus ning ühinemis- ja kollektiivläbirääkimiste vabadus.

1.5 Tööjõu nappust pikaajalise hoolduse valdkonnas Euroopas tuleks käsitleda positiivselt, kindlustades inimväärse töötasu ja -tingimused, ületades investeringute nappuse, tagades vaba liikumise põhimõtte järgimise, kõrvaldades tõkkes, mis takistavad töötajatel oma tööõigusi kasutada, ning luues rändajatele võimalused juurdepääsuks ametlikule tööhõivele.

1.6 Komitee palub Euroopa Liidul teha tihedat koostööd liikmesriikidega, et kooskõlastada peredes elavate hooldustöötajate tööjõu pakkumist ja liikuvust eesmärgiga parandada sektori üldist suutlikkust kvaliteetsete hooldusteenuste osutamisel. Konkreetsed meetmed võiksid hõlmata järgmist:

- garantiide parandamine töandjate karistuste direktiivis (2009/52/EÜ), et kaitsta dokumentideta töötajate õigusi, võitlemaks ebaseadusliku tööhõivega. Kuriteoohvrite õiguste kaitse direktiivi (2012/29/EL) tuleb rangelt kohaldada, et tagada tõhus toetus ärakasutamise ohvriks langevatele peredes elavatele hooldustöötajatele, sõltumata nende rändestaatusest,
- kõigi asjakohaste ELi direktiivide kooskõlastamine Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooniga nr 189 koduabiliste õiguste kohta,
- peredes elavate hooldustöötajate ja hooldusteenuse kasutajate õiguste lisamine ELi ja liikmesriikide õigusaktide tulevaste läbivaatamise või õigusaktide ettepanekutesse,
- peredes elavate hooldustöötajate töökorralduse reformi esmatähtsaks seadmine deklareerimata töö vastu võitlemise Euroopa platvormis, mis on komitee poolt tervitatud algatus,
- hooldustöötajate õiguste arvestamine Euroopa poolaasta raames ning nende õiguste kaasamine algatuse „Uus algus töö ja eraelu tasakaalu saavutamiseks“ konsultatsioonidesse,
- hooldusteenuse kasutajatele ja pakkujatele suunatud üleeuroopalise teabekampania algatamine peredes elavate hooldustöötajate õigustest,
- peredes elavate hooldustöötajate organisatsioonide ja ühistute loomise edendamine ja toetamine,
- peredes elavate hooldustöötajate kvalifikatsiooni ja kogemuste tunnustamise, ühtlustamise ja ülekandmise protsessi rakendamine, kasutades kvalifikatsioonide tunnustamise vahendeid, sh uute oskuste ja töökohtade tegevuskavaga⁽¹⁾ hiljuti lisatud vahendeid,
- Euroopa rahaliste vahendite ümbersuunamine peredes elavate praeguste ja potentsiaalsete hooldustöötajate koolituskursuste rahastamiseks, et parandada hoolduse kvaliteeti,
- peredes elavate hooldustöötajate lähetamise jälgimine ja parandamine, rakendades põhimõtet, et võrdväärse töö eest makstakse võrdset tasu.

Lisaks tuleb märkida, et komisjoni ettepanek Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta ei sisalda ühtegi viidet peredes elavate hooldustöötajate olukorrale. Euroopa sotsiaalõiguste samba ettevalmistamise edasises töös tuleks arvesse võtta peredes elavate hooldustöötajate sotsiaalseid õigusi. Selle kohta koostab komitee praegu arvamust.

1.7 Liikmesriigid peaksid tagama hooldusteenuse kasutajate ja töötajate, sh peredes elavate hooldustöötajate õiguste kaitse. Konkreetsed meetmed võiksid hõlmata järgmist:

- ratifitseerida ILO konventsioon nr 189⁽²⁾ ja rakendada seda ning seaduspärastada peredes elavate dokumentideta hooldustöötajate staatus,
- algatada toetusmeetmed, sealhulgas tegutseda vahendajana, et aidata hooldusteenuse kasutajatel leida peredes elavad hooldustöötajad,

⁽¹⁾ KOM(2010) 682 (lõplik): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0682&from=ET>

⁽²⁾ ILO konventsiooni nr 189, mis jõustus 5. septembril 2013, on seni ratifitseerinud Belgia, Saksamaa, Soome, Iirimaa, Itaalia, Portugal ja Šveits ning lisaks 14 riiki väljaspool Euroopat.

- luua ulatuslik toetussüsteem hooldusteenuse kasutajate ja nende perede jaoks, k.a maksusoodustused või toetused,
- pakkuda peredes elavatele hooldustöötajatele koolitusprogramme ning võimaldama neile tasustatavat puhkust nimetatud programmides osalemiseks,
- edendada kõnealuses sektoris ühinemisvabadust ja kollektiivläbirääkimisi, sh toetades peredes elavate hooldustöötajate ja nende tööandjate õigust moodustada ühendusi või liituda nendega,
- võidelda sotsiaalse dumpingu ja töötajate ärakasutamise vastu,
- ennetavalt reguleerida pikaajalise hoolduse sektorit, eriti mis puudutab tööõiguse järgimist, et tagada hooldusteenuse kasutajate ja peredes elavate hooldustöötajate kaitse. See peab võimaldama tööinspeksioonide ning muude asjakohaste riiklike ja valitsusväliste organisatsioonide juurdepääsu töökohtadele kodumajapidamistes.

1.8 Komitee rõhutab, et peredes elavate hooldustöötajate hooldatavate patsientide rahaline toetamine tuleb tagada asjakohaste pikaajaliste ja jätkusuutlike avalike investeeringute kaudu.

1.9 Ametiühingud, tööandjad ja kodanikuühiskonna organisatsioonid tuleb kaasata poliitika planeerimisse liikmesriigi ja ELi tasandil. Sotsiaalset ja kodanikuühiskonna dialoogi tuleks edendada kõigi sidusrühmadega kõigil tasanditel.

1.10 Komitee peaks aktiivselt edendama ELi poliitikameetmete väljatöötamist, mille eesmärk on hooldustöötajate, hooldusteenuse kasutajate ja nende perekondade toetamine, korraldades muu hulgas Euroopas peredes elavate hooldustöötajate tehtava hooldustöö tulevikku käsitleva konverentsi.

2. Taust

2.1 Tervishoiusektori tööjõupuudus on nn tiksuv pomm. Kriis jätkub⁽³⁾ ning tööjõupuudus suureneb, kui ei võeta kohaseid poliitikameetmeid. Juba 1994. aastal nimetas komisjon hooldussektorit strateegiliseks valdkonnaks. 2010. aastal hoiatas komisjon, et 2020. aastaks on puudu kaks miljonit tervishoiutöötajat, kui ei võeta kiireid meetmeid tööjõu nappuse (kuni miljon töötajat pikaajalise hoolduse sektoris) leevendamiseks⁽⁴⁾.

2.2 Peredes elavad hooldustöötajad moodustavad arvuliselt suure, kuid siiski ebasoodsas olukorras oleva osa pikaajalise hoolduse sektori tööjõust. Nad on suure liikuvusega ja asuvad sektori tööjõuhierarhia allosas. Peredes elavad hooldustöötajad on sageli kõrvale jäetud pikaajalise hoolduse sektori planeerimisest ELi ja liikmesriigi tasandil.

2.3 Peredes elavate hooldustöötajate täpne arv ei ole teada andmete puudumise tõttu; nad jäävad andmete kogumise süsteemides sageli arvesse võtmata. Vähe tunnustatud ja halvasti tasustatud hoolekande valdkonna tööjõu kontekstis on peredes elavad hooldustöötajad jäänud liiga kauaks poliitikakujundajatele nähtamatuks.

2.4 Peredes elavaid hooldustöötajaid on kõigis liikmesriikides. Paljud neist on kolmandatest riikidest pärit rändajad, teised aga Euroopa kodanikud, kes töötavad oma koduriigis või välismaal. Mõni töötab ebaseaduslikult kui dokumentideta rändaja ning teised on seotud korduv- või ajutise rändega. Paljud neist töötavad ebakindlates töötingimustes, sh näiline tegutsemine füüsilisest isikust ettevõtjana.

⁽³⁾ UNI Europa UNICARE (2016).

⁽⁴⁾ Euroopa Komisjon (2013).

2.5 Kuna praegu ei ole peredes elavate hooldustöötajate kohta kutsealast määratlust, on nende olukord võrdsustatud koduabilistega⁽⁵⁾. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni andmetel moodustavad majapidamistööd, sealhulgas hooldustöö, 5–9 % kogu tööhõivest tööstusriikides⁽⁶⁾.

2.6 Mõni liikmesriik on alustanud dokumentideta rändajatest hooldustöötajate ametlikuks muutmist ja kaasamist, allkirjastades ILO konventsiooni nr 189.

2.7 Komitee on juba panustanud poliitikakujundamise pikaajalise hoolduse valdkonnas, koostades arvamusi koduabiliste tööiguste,⁽⁷⁾ sotsiaalsete investeeringute vajaduse⁽⁸⁾ ning pikaajalise sotsiaalhoolduse ja deinstitutionaliseerimise⁽⁹⁾ kohta. Käesolev arvamus tugineb kõnealustele seisukohtadele, keskendudes peredes elavate hooldustöötajate erilisele olukorrale.

3. Tööjõu nappus, kokkuhoiumeetmed, ränne ja peredes elavad hooldustöötajad

3.1 Koduhoolduse ulatuse laienemist mõjutavad suurenev soov hooldusteenuse järele oma kodus, hoolekandeesutuste liigne kulukus paljude jaoks ja piisavate investeeringute puudumine hoolekandesektori taristusse.

3.2 Enamikus riikides võetud kokkuhoiumeetmed vähendasid pikaajalise hoolduse valdkonna piiratud taristut ja tööjõu pakkumist. Komitee usub, et investeerimist pikaajalisse hooldusesse tuleb käsitleda positiivselt: see on majanduslik võimalus ning esmatähtis valdkond töökohtade loomiseks, perede sotsiaalseks toetamiseks ja soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks. Sektorisse tehtavad investeeringud suurendavad tööjõus osalemise määra ja pakuvad võimalikku väljapääsu majanduskriisist⁽¹⁰⁾.

3.3 Paljude liikmesriikides valitseb hooldustöötajate puudus. Peredes elavate nii seaduslike kui ka dokumentideta hooldustöötajate värbamine leevendab tööjõu nappust pikaajalise hoolduse sektoris. Eelkõige sõltuvad väga suurel määral peredes elavatest hooldustöötajatest Lõuna-Euroopa riikide hoolekandesüsteemid. Itaalias moodustavad peredes elavad hooldustöötajana töötavad rändajad ligikaudu kolm neljandikku koduhoolduse valdkonna tööjõust⁽¹¹⁾.

3.4 Kesk- ja Ida-Euroopa riike mõjutab tööjõupuudus hooldussektoris samamoodi kui suurenev nõudlus hooldusteenuste järele Lääne-Euroopas. Näiteks Poola pakub arvukalt peredes elavaid hooldustöötajaid teistele riikidele, vaatamata tööjõupuudusele kodumaises hooldussektoris. Kõnealust nappust leevendatakse Ukrainast ja teistest ELi-välisest riikidest Poolasse saabuvate töötajate abil.

3.5 Kuigi üha enam teadvustatakse hoolekandesektori tähtsust majandusliku jõukuse saavutamisel, on peredes elavate hooldustöötajate hooldustöö panus Euroopa majandusse määratlemata ja seda tuleks käsitleda kogu Euroopat hõlmavate uuringute raames.

3.6 Paljud Euroopa naised on survestatud olukorras, kus nad peavad hoolitsema nii oma vanemate kui ka laste eest. Selleks kasutavad nad üha enam tasulist hooldusteenust. Üleilmastuva hooldustöö tagajärjeks on ülemaailmsete hoolekandeahelate esilekerkimine⁽¹²⁾. Rändajatest hooldajad, kes liiguvad tööga seotud põhjustel, vajavad sageli hooldajaid oma pereliikmete jaoks, kasutades selleks sageli veelgi vaesematest riikidest pärit hooldajaid.

⁽⁵⁾ Eurostati määratluse kohaselt hõlmavad majapidamistööd tegevust kodumajapidamistes ja selliseid koduabilisi nagu teenijad, kokad, kelnerid, teenrid, pesupesijad, aednikud, hooldajad, guvernandid, lapsehoidjad, koduõpetajad, sekretärid jne.

⁽⁶⁾ Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (2012).

⁽⁷⁾ ELT C 21, 21.1.2011, lk 39, ELT C 12, 15.1.2015, lk 16, ELT C 242, 23.7.2015, lk 9.

⁽⁸⁾ ELT C 271, 19.9.2013, lk 91, ELT C 226, 16.7.2014, lk 21.

⁽⁹⁾ ELT C 332, 8.10.2015, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT C 226, 16.7.2014, lk 21.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi uuringuteenistus (2016).

⁽¹²⁾ Hochschild, A. R. (2000) „Global Care Chains and Emotional Surplus Value“, Hutton, W., ja Giddens, A. (toim) „On The Edge: Living with Global Capitalism“, London.

4. Peredes elavate hooldustöötajate töötingimused

4.1 Peredes elavate hooldustöötajate madal staatus tuleneb soopõhisest arusaamast, mille kohaselt hooldustöö on madalat kvalifikatsiooni eeldav naistetöö. Seda arvamust toetab ka sisserändajatest naiste struktuurne tõrjutus. Erinevates tööjõualastes uuringutes on koduabilisi liigitatud madala kvalifikatsiooniga või kvalifitseerimata tööjõuks. Siiski omab märkimisväärne hulk peredes elavaid hooldustöötajaid oskusi ja kvalifikatsiooni, mis tulevad aastatepikkustest kogemustest või tunnustamata ametlikest koolitus- ja sertifitseerimisprogrammidest. Enne tööleasumist peavad peredes elavad hooldustöötajad sageli tõendama oma hooldusalaseid kogemusi ja kvalifikatsioone, kuid need nõudmised ei kajastu nende töötingimustes.

4.2 Paljud peredes elavad hooldustöötajad seisavad silmitsi reguleerimata töökorraldusega ja paljud töötavad ebaseaduslikult. Sageli ei saa nad kasutada oma tööõigusi ja nad langevad ärakasutamise ohvriks. Tingimused võivad sarnaneda tänapäevase orjusega: töötajaid on võimalik isoleerida, nad on vägivalda ja kuritarvitamise ohvrid, sunnitud töötama ööpäev läbi ning neil puuduvad elementaarsed elutingimused, nagu isiklik eluruum. Teised hoopis tegutsevad näiliselt füüsilisest isikust ettevõtjatena. Paljudel juhtudel ei ole töö- ja muudel riiklikel inspeksioonidel ning ametiühingutel juurdepääsu hooldustöötajate töökohtadele (st kodudesse).

4.3 Meetmeid peredes elavate hooldustöötajate reguleerimiseks ja seadustamiseks tuleb toetada, et tagada seaduslik lahendus hoolekandesektoris töötamiseks. Sellisel lähenemisviisil on pretsedent: Hispaanias ja Itaalias on alates 2002. aastast seadustatud ligikaudu 500 000 dokumentideta koduabilist⁽¹³⁾. Tarvis on välja töötada töörande poliitika meetmed, mis võimaldaksid kolmandate riikide kodanikel regulaarselt hooldussektoris töötada, tagades võrdse kohtlemise ja õiguse vahetada tööandjat.

4.4 Peredes elavad hooldustöötajad moodustavad ühe kõige liikuvama osa pikaajalise hoolduse sektori tööjõust. Paljud Kesk- ja Ida-Euroopa riikidest pärit peredes elavad hooldustöötajad on keskealsed naised, kel on omal perekondlikud kohustused⁽¹⁴⁾. On tavaline, et Kesk- ja Ida-Euroopast pärit peredes elavad hooldustöötajad töötavad kuni kolm kuud korraga Lääne-Euroopa riikides ja pöörduvad seejärel oma kodumaale tagasi.

4.5 Peredes elavate kvalifitseeritud hooldustöötajate ränne vastuvõtvasse riiki tähendab päritoluriikide jaoks olulist tööjõu väljavoolu. Kui vastuvõtvas riigis töötajate kvalifikatsiooni ei tunnustata, on tegemist sotsiaalse ja majandusliku kahjuga ajal, mil Euroopa ja ülemaailmses tervishoiusektoris valitseb üldine tööjõu nappus.

4.6 Kõik need asjaolud tunnistavad tõsiasja, et peredes elavate hooldustöötajate õigused ei ole kehtivate õigusraamistike alusel ELi ja liikmesriikide tasandil piisavalt kaitstud.

4.7 Liikmesriigid peaksid julgustama ja toetama peredes elavaid hooldustöötajaid ebaseadusliku töö vältimisel.

5. Hooldusteenuse kasutajate ja nende perekondade roll

5.1 Hooldusteenuse kasutajatel ja nende perekondadel on raske hooldustöötajaid leida. Enamikul juhtudel värvatakse hooldajaid perekonna või sõprade mitteametlike võrgustike kaudu. Sageli puudub sellistes tingimustes palgatud hooldaja töö kvaliteedi suhtes garantii. Perekonnad on sageli olukorras, kus neil puuduvad selged juhised, kuidas hooldajaid seaduslikult tööle võtta.

5.2 Hooldusteenuse kasutajad ja nende perekonnad peaksid saama riigilt asjakohast tuge. Lühiajaliselt peaks see hõlmama teavituskampaaniat ja jätkuvat toetust peredes elavate hooldustöötajate tööhoive ja sotsiaalkindlustuse õiguste valdkonnas. Pikemas perspektiivis peaksid liikmesriigid astuma samme järelevalve ja vahendaja olemasolu tagamiseks, et aidata hooldusteenuse kasutajatel leida peredes elavad hooldustöötajad.

⁽¹³⁾ Registreerimata rändajate teemalise rahvusvahelise koostöö platvorm (2013).

⁽¹⁴⁾ Peres elava hooldustöötaja Alina Badowska tunnistus (2016) arvamuse SOC/535 avalikul arutelul.

5.3 Hooldusteenuse kasutajatele ja nende perekondadele tuleks vastavalt nende vajadustele pakkuda tugiteenuseid, mis hõlmavad koduhooldusteenuseid osalise või täisaja alusel. Kogu hooldustöö korraldus peab palgatöötajatele või füüsilisest isikust ettevõtjatele tagama inimväärset tingimused.

5.4 Hooldusteenuse kasutajaid ja nende perekondi tuleks ka julgustada võtma peredes elavate hooldustöötajate vajadusi rohkem arvesse ning kohtlema neid töötajatena, keda tuleb tunnustada ja kel on omad õigused. Hooldustöö on nii füüsiliselt kui ka vaimselt väga raske. Peredes elavatele hooldustöötajatele tuleks tagada korralik majutus ja isiklik ruum ning palgatöötajate puhul tuleb austada nende tööaja piiranguid (sh valvesolek).

5.5 Samaaegselt tuleks austada hooldusteenuse kasutajate õigust piisavale hooldusele. See puudutab eelkõige haavatavaid ja erivajadustega isikuid, näiteks dementsust põdevaid inimesi.

6. Tööandja roll

6.1 Suur hulk väikeettevõtjaid (sh renditöö agentuurid) tegutsevad üha aktiivsemalt peredes elavate hooldustöötajate hoolekande sektoris. Selle kõrval eksisteerib ka peaaegu reguleerimata mitteametlik sektor.

6.2 Hooldussektor saab anda panuse inimväärsete töökohtade loomisse eramajapidamistes ja Euroopa majanduskasvu. Kvaliteetset hooldusteenust on võimalik tagada vaid kvaliteetsete töökohtade abil.

6.3 Puuduvad sätted peredes elavate hooldustöötajate piiriülese tööhõive valdkonnas võimaldavad teatud ettevõtjatel pakkuda sama töö eest madalamaid hindu. See edendab sotsiaalset dumpingut. Eriti ilmne on see Poola ja Slovakkia agentuuride puhul, kes vahendavad peredes elavaid hooldustöötajaid Lääne-Euroopasse⁽¹⁵⁾. Kõlvatu konkurentsi püsimine kahjustab nii töötajaid, tööandjaid kui ka Euroopa majandust.

7. Kodanikuühiskonna roll

7.1 Kogukondlikud organisatsioonid ja usurühmad⁽¹⁶⁾ etendavad avaliku ja erasektori tööandjate kõrval kesket rolli hooldusteenuse osutamisel eri tasanditel. Paljud kogukonnapõhised organisatsioonid on aidanud kaasa peredes elavate rändajatest hooldustöötajate seadustamisele⁽¹⁷⁾.

7.2 Siiski ei ole toetus hooldusele paljudes liikmesriikides piisav. Hiljutise majanduskriisi tagajärjel on hooldusteenustesse investeerimine vähenenud kogu Euroopas. See on hooldusteenuste kvaliteeti ja töötingimusi negatiivselt mõjutanud.

7.3 Tervishoiuteenuse osutajate organisatsioone tuleks piisavalt rahastada, et rahuldada kasvavat nõudlust hooldusteenuste järele. Nende kogemusi arvestades tuleks neid kaasata tõelisesse sotsiaalsesse ja kodanikuühiskonna dialoogi, mis moodustaks aluse valdkonnapõhiste eeskirjadele, kuidas korraldada ja osutada hooldusteenuseid.

8. Liikmesriikide ja Euroopa Liidu roll

8.1 Rootsi on hea näide kvaliteetse hooldusteenuse osutamisest, millesse on kaasatud kõik sidusrühmad. Kõnealune süsteem rajaneb suurel avaliku sektori toetusel, mida rahastavad maksumaksjad⁽¹⁸⁾. Vautšerite süsteem, nagu Prantsusmaal ja Belgias, on aidanud kaasa majapidamisteenuseid osutavate töötajate staatuse ametlikuks muutmisele ning mõningatel juhtudel ka nende töötingimuste paranemisele. Mis puutub Belgiasse, siis hooldustöö ei kuulu sellesse süsteemi⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁵⁾ Saksamaa Ametiühingute Keskliidu võrdsete tingimustega liikuvuse projektist saadud kogemus: www.faire-mobiliteat.de

⁽¹⁶⁾ Saksamaal on peredes elavate hooldustöötajate ja hooldusteenuse kasutajate toetamisel eelkõige oluline roll sellistel organisatsioonidel nagu Caritas ja Diakonie.

⁽¹⁷⁾ Nt www.gfambh.com

⁽¹⁸⁾ Sweden.se (2016).

⁽¹⁹⁾ Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (2013).

8.2 Austria on välja töötanud füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate peredes elavate hooldustöötajate süsteemi, et katta vajadus pikaajalise hoolduse järele, ning kehtestanud õiguslikud nõuded kvaliteedi ja teenuse osutamise raamtingimuste suhtes. 2015. aastal tehti täiendavaid parandusi kvaliteedistandardite ja läbipaistvuse valdkonnas. Austria elanikkond kasutab laialdaselt kõnealust süsteemi, kuid Austria ametiühingud on siiski väljendanud kriitikat, et see õõnestab tööhõivestandardeid.

8.3 Kuna parimate tavade mudelid kvaliteetse hooldusteenuse osutamiseks ei ole kõigile liikmesriikidele täielikult ülekantavad, tuleks kõiki tasandeid hõlmav ja kõiki sidusrühmi kaasav terviklik lähenemisviis kooskõlastada Euroopa tasandil.

8.4 Komitee on veendunud, et Euroopa Liit peaks jälgima peredes elavate hooldustöötajate vahendamist ja liikuvust Euroopas ning toetama lähenemisviise, mille eesmärk on sektori üldise suutlikkuse parandamine kvaliteetse hooldusteenuse pakkumisel ja inimväärsete töökohtade loomisel.

8.5 Hooldustöötajate nappuse küsimus Euroopas tuleb seada esikohale ELi poliitilises tegevuskavas. Tähelepanu tuleb pöörata peredes elavatele hooldustöötajatele, kes on praeguses poliitikas suuresti tähelepanuta jäänud.

Brüssel, 21. september 2016

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS
